ГОДИНА XXXIX. ЦЕТИЊЕ, у суботу 7. августа 1910. БРОЈ 34

Цијена:
За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25. пр.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштанском упутницом непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручиоце, г. Вељу Рамадановићу, к. ц. агенту у Котор.
Дописи се шаљу Уредништву.
Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број од пет цифара из петит слова по 4 паре за први пут, а за сваки даљи пут по 2 паре, из виших слова сразмјерно више.

Власник: Државна Штампарија — Излази суботом — Одговорни уредник: С. Рамадановић

Добро дошли!

Тек што смо испратили Његово Височанство Хилми-пашу, бившег Великог Везира, изванредног посланика Његовог Величанства Султана, и Његово Краљевско Височанство Књаза Престолонасљедника Мекленбург-Стрелицког, који су долазили, да изруче Његовом Краљевском Височанству нашем Узвишеном Господару и Узвишеној Владарци, поводом педесетогодишњице владања и златног пира Њихова, честитања својих Суверена; данас први пут грмљава топова са нашег слободног приморја поздравља Насљедника славних Бугарских Царева Симеона и Самуила на слободном Српском мору, који долази да поздрави прву Словенску луку на Средиземном мору, и да честита двоструку педесетогодишњицу Владајућег Господара Црне Горе, вјековне заточнице независности и слободе Балканских народа.

Његово Величанство Краљ Фердинанд и прије је долазио као Књаз још зависне Бугарске, преко Бара још сасвим неослобођенога, и зато данас двоструком радости Црна Гора дочекује Узвишенога Госта, искушанога и поузданог Пријатеља свога Господара.

Његово Величанство Краљ Фердинанд, да даде још више значаја овој нашој епохалној свечаности, доводи нам као милог Госта Свог Насљедника Његово Краљевско Височанство Књаза Бориса, што нас још више раздрагава.

Идуће недјеље долазе Високи Сродници нашег Владалачког Дома.

Долазе Њихова Величинства Краљ Виктор Емануил III и Краљица Јелена, понос нашег Владајућег Дома, понос Црне Горе на Престолу Италије, с којом Црну Гору Јадранско море не раздваја него спаја, као што их спајају узајамне симпатије и узајамно повјерење једног и другог народа.

Долази Његово Краљевско Височанство Краљевић Александар, Престолонасљедник Краљевине братске нам Србије, као заступник Његовог Величанства Краља Петра I., са својом сестром Њеним Краљевским Височанством Књагињицом Јеленом — мила унучад Узвишених Слављеника.

Па долазе Њихова Императорска Височанства Књаз Петар Николајевић и Велика Књагиња Милица Николајевна, прва сродничка веза Црногорског Књажевског Дома са Царским Домом великог Словенског Царства; и с њима долазе Њихова Височанства Књаз Франц Јосиф и Књагиња Ана Батенберг из велике Њемачке Царевине.

А оне друге недјеље долази Његово Императорско Височанство Велики Књаз Никола Николајевић на руској флоти, да честита Високим Слављеницима од стране Њег. Имп. Величанства Цара Николе II.

Па долази грчка флота, да посјети и поздрави слободно Српско море и Барску луку и да изручи Високим Слављеницима честитање грчке владе и мрнарице; а Његово Краљевско Височанство Књаз Господар већ је примио својеручно писмо Његовог Величанства грчког Краља Ђорђа, а тако исто и својеручно писмо Његовог Величанства белгијског Краља поводом овог ријетког Владарског Славља.

У радости, којом испуњују наш Владалачки Дом тако мили Његови Високи Гости и Сродници, учествује цијела Црна Гора од Дрине до Бојане, и ми у тој радости слијевамо све осјећаје раздрагане душе наше у једну ријеч одушевљена поздрава народног:

Добро дошли!

Програм прославе педесетогодишњице владања Њ. Кр. Височанства Књаза Господара НИКОЛЕ I. и Златног Пира Њ. Њ. Кр. Кр. В. В. Књаза Господара и Књагиње Милене

I.

Прослава Педесетогодишњице владања Његовог Краљевског Височанства Књаза Господара и Златног Пира Њихових Краљевских Височанстава Књаза и Књагиње извршиће се у августу мјесецу ове године и трајаће три дана: 15., 16. и 17. истог мјесеца.

II.

У очи прославе, **14. АВГУСТА** у $5^1/_2$ сати послије подне звоњењем звона са мјесних цркава и 21 топовским метком оглашава се наступање свечаности, иза чега се служи „вечерња“ у манастирској цркви.

У исто вријеме звоњењем звона са свију цркава у Црној Гори и са по 21 топовским метком са свију градова и позиција оглашује се свечаност по унутрашњости.

Чим почну звона на Цетињу истичу се заставе на куће, а музика свира кроз варош, која има бити раније искићена гирландама и славолуцима, са грбовима, заставама, сходним иницијалима и натписима.

У 9 сати бива освјетљење вароши.

Кићење и освјетљење бива у исто доба и по свијема варошима у унутрашњости.

У $9^3/_4$ сати бакљада са музиком, која се креће са Обилића Поље, иде пред Двор, гдје пјевачка друштва пјевају народну химну, а по том држи говор Предсједник општине вароши Цетиња.

III.

15. АВГУСТА у 5 сати изјутра оглашава се први дан свечаности звоњењем звона са свију цркава како на Цетињу тако и по унутрашњости. У то вријеме војничка музика на Цетињу са фанфарама обилази варош.

У $6^1/_2$ сати изјутра три топовска метка позивају све корпорације и војску да заузму своја мјеста испред Двора и до Манастира.

У 7 сати почиње архијерејска служба са благодарењем у манастирској цркви, гдје се присуствује по нарочитим улазницама. Свечани ход до цркве и обратно извршиће се по нарочитом Дворском церемонијалу. У исто вријеме одржаће се служба са благодарењем по свима манастирским и парохијским црквама по унутрашњости.

По свршетку благодарења држи говор Његово Високопреосвештенство Господин Митрополит, а при изласку из цркве пуца 101 топ.

По доласку у Двор подносе честитања Слављеницима високи гости са стране, страни изасланици и дипломатски кор по нарочитом Дворском церемонијалу.

IV.

Истог дана у 10 сати прије подне подносе Високим Слављеницима своја честитања у сали Дома Књажевске Владе:

1. Народна Скупштина — држи говор њен Предсједник;
2. Књажевска Влада — држи говор Министар Предсједник и предаје Узвишеном Владару Јубиларну књигу;
3. Високопреосвештени Господин Митрополит са свештенством — држи поздравну ријеч Епископ Захумско-Рашки;
4. Прабискуп Барски са римокатоличким свештенством — држи поздравну ријеч Прабискуп;
5. Муфтија са мухамеданским свештенством — држи поздравну ријеч Муфтија;
6. Више чиновништво активно и у пенсији, корпоративно.
7. Корпорације и позвати гости са стране;
8. Делегације из мјеста и унутрашњости, почињући са општине вароши Цетиња, па за тим области по азбучном реду. Вође делегација држе кратке поздравне говоре.

При уласку у Дом Књажевске Владе позвати имају показати нарочите улазнице.

Послије подне концерти пјевачких друштава; у $8^1/_2$ сати у вече велико освјетљење вароши, а у $9^1/_2$ околине и доминирајућих позиција, ватромети, музика и народно веселје.

У исто доба бива и велико освјетљење вароши и околних брда по унутрашњости.

V.

16. АВГУСТА у 5 сати изјутра музика са фанфарама свира кроз варош као и први дан.

У $7^1/_2$ сати три топовска метка позивају корпорације и војску да заузму своја мјеста Катунском и Сарајевском улицом до Влашке цркве, у којој су Њ. Њ. Кр. Кр. В. В. вјенчана прије педесет година, остављајући пут за свечани ход, који ће се извршити у поласку и повратку по нарочитом Дворском церемонијалу.

У 8 сати почиње у Влашкој цркви архијерејска служба са благодарењем, гдје се присуствује са нарочитим улазницама. По свршетку благодарења држи говор Високопреосвештени Господин Митрополит, а при изласку из цркве пуца 101 топ.

По повратку у Двор подносе Слављеницима честитања: високи гости са стране, страни изасланици, дипломатски кор, Предсједништво Народне Скупштине, Књажевска Влада, поглавице свију вјероисповијести и госпође из мјеста и унутрашњости према нарочитом Дворском церемонијалу, а по том настаје дефиловање испред Слављеника овим редом:

школска дјеца;
једна чета старих Црногораца, наоружаних оружјем из 1860. г.
једна чета модерно наоружаних Црногораца;
чиновништво уређено по ранговима;
разна друштва;
делегације и народ из мјеста и унутрашности по областима.

За све вријеме пред Двором свира музика.

VI.

Послије подне концерти и представе, које приређују пјевачка и позоришна друштва, и народно веселје, а у вече велики гарден-парти у варошком парку, који приређује Одбор за Прославу нарочито позватим гостима.

За вријеме гарден-парти велико освјетљење, ватромети, музика и народно веселје, као и прво вече.

VII.

17. АВГУСТА дефиловање војске, а у вече банкет, који приређује позваним гостима општина Пријестонице; бал, који приређује Одбор за прославу, концерти и представе.

VIII.

За све дане свечаности биће изложене у Дому Књажевске Владе књиге за уписивање гостију, које ће се доцније повезати у златан повез и предати Високим Слављеницима.

ЦЕТИЊЕ, 31. Јула 1910. год. ОДБОР ЗА ПРОСЛАВУ.

СЛУЖБЕНИ ДИО

ИСПРАВКА

У претпису Господина Министра Просвјете и Црквенијех Послова од 29. јула 1910. г. бр. 2363. оштампаном у прошлом броју „Гл. Црногорца“ погрешно је унесен као учитељски заступник у Шавнику г. Михаило Ђуровић. У Шавнику је остао стални учитељ г. Филип Павићевић.

К бр. 2363. Из канцеларије Министарства Просвјете и Црквенијех Послова 3. августа 1910. год. Цетиње.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Царско-отоманско изванредно изасланство, које је дошло да у име Њ. Кр. В. Султана Мехмеда V. честита Њ. Кр. В. Књазу Господару педесетогодишњицу Његове владавине, стигло је у недјељу у јутро турском оклопницом „Хамидије“ под Бар. На челу изасланства био је Њ. В Хусејин Хилми-паша, бив. Велики Везир, а у његовој пратњи дошао је и г. Ј. Поповић, књ. отправник послова у Цариграду. Чим је оклопница уљегла у Барски залив, поздрављена је пуцањем топова са Волујице, на који су поздрав одговорили топови са турске оклопнице. Грмљавина топова и бурни поздрави многобројног народа, који је изасланство дочекао, учинили су изванредни утисак.

Када се је оклопница усидрила, Обл. Управитељ г. Н. Татар са заповједником војске пошао је на брод да поздрави изасланство. За њима је слиједио Њ. В. Књаз Петар с царско-отоманским послаником Њ. Пр. Садредин-бегом, особљем посланства и изасланству аташираним конзулом г. Греговићем и кап. Љумовићем, и послије међусобног поздрава кренуо је Њ. В. Хилми-паша са члановима изасланства у њиховом друштву у Дворац Тополицу, гдје је био приређен ручак.

Послије ручка Њ. В. Хилми-паша и чланови изасланства са Њ. В. Књазом Петром и пратњом кренули су аутомобилима на Цетиње.

У вече истога дана Обласни Управитељ г. Н. Татар дао је у част отоманским официрима, који су остали на оклопници у Бару, вечеру у хотелу „Марина“, на којој су били присутни сви одличнији представници грађанства и чиновништва.

Кад је изасланство око 5 сати по подне стигло до уласка у престоницу, топови почеше пуцати, а почасна чета, која је пред Господаревим Двором била упарађена, одавала је у проласку вође изасланства Њ. В. Хилми-паше прописане почасти, док је војна музика свирала турску химну. Кроз улице, којима се изасланство возило, биле су на кућама поред српских истакнуте и турске заставе, а мноштво народа, које је по улицама било окупљено поздрављало је изасланство бурним клицањем. Пред Двором дочекао је Њ. В. Хилми-пашу Њ. Кр. В. Књаз Нашљедник и обишао с њиме почасну чету, па су по томе, праћени од држ. великодостојника, ушли у Двор, гдје је изасланство примио Њ. Кр. В. Књаз Господар у присуству чланова Књаж. Владе и генералитета. За тим је Њ. Кр. В. Господар представио чланове изасланства Њ. Кр. В. Књагињи Милени и осталим члановима Књажевског Дома. Послије малог одмора изасланство се одвезло из Двора, испраћено истим почастима, у стан, који им је био нарочито спремљен у згдању, у којем се налазило Министарство Војно.

Ускоро иза тога Њ. Краљ. В. Књаз Господар вратио је посјету Њ. В. Хилми-пашу у његовом стану и задржао се с њим подуже у разговору.

Чланови изасланства уписали су се за тим у дворске књиге, па су у пратњи аташираних им особа чинили посјете нашим министрима и великодостојницима и шефовима дипломатског кора.

У понедјељак у подне био је у Двору у част изасланства сјајан ручак, коме су присуствовали сви чланови Књажевске Породице, Њ. Кр. В. Велики Војвода Фридрих, Нашљедник од Меклембург-Стрелица, царско-отомански посланик Њ. Пр. Садредин-бој са члановима посланства, и наши министри. За вријеме ручка Њ. Кр. В. Књаз Господар подигао је здравицу, којом је, топло захваљујући на пажњи и видном догазу пријатељства наздравио Њ. В. Султану Мехмеду V. Здравица је пропраћена одушевљеним клицањем, а војна музика која је за вријеме ручка концертовала, одсвирала је турску химну, коју је стојећи саслушана.

Њ. В. Хилми-паша захвалио је у име Њ. В. Султана срдачним ријечима на Господаревој здравици, као и на сјајном дочеку који му је приређен, и напио је за здравље Њ. Кр. В. Књаза Господара, која је здравица такођер примљена бурним клицањем, а војна је музика свирала црногорску химну.

Истога дана у 5 сати послије подне овд. царско-њемачки посланик и госпођа Пилгрим-Балтаци приредили су у част изасланства „гарден-парти“, гдје су били позвати чланови дипломатског кора и наши министри и великодостојници.

Послије тога била је у част изасланства у овд. царско-отоманском посланству вечера, на којој је био присутан Њ. В. Књаз Петар, предсједник Министарског Савјета г. д-р. Томановић, г. Рамадановић в. д. дворског маршала и изасланству аташиране особе.

У уторник на подне било је изасланство на интимном ручку у Двору код Њ. Кр. В. Књаза Господара, а послије ручка чинио је Њ. В. Хилми-паша излет до границе изнад Боке. Дотле су чланови изасланства посјетили Војни Стан, гдје их је дочекао Министар Војни г. бригадир Митар Мартиновић са командантом дивизије г. бриг. сердаром Ј. Вукотићем и члановима официрског кора. Пошто су разгледали Војни Стан, чланови изасланства били су богато угошћени, и том приликом измијењене су срдачне здравице црногорској и турској војсци и њеним врховним заповједницима. Здравице су биле пропраћене бурним клицањем и свирањем турске и црногорске химне.

У толико је приспио у Војни Стан и Њ. В. Хилми-паша, па је пред њим на Обилића пољани извршено дефиловање војске.

Иза тога је у 5 сати послије подне у башти царско-отоманског посланства била гарден-парти, којој су присуствовали чланови изасланства, дипломатски кор и наши министри и великодостојници.

У вече је наш Министар Иностраних Дјела давао у част изасланства у „Гранд Хотелу“ сјајну вечеру, на којој су били овд. царско-отомански посланик Садредин-бој са члановима легације и изасланству аташиране особе.

Послије вечере пошли су чланови изасланства са свима присутнима код Њ. Кр. В. Књаза Нашљедника на гарден-парти са скетингом, гдје су били и Њ. Кр. В. Књаз Господар са члановима Књажевске Породице и чланови дипломатског кора с госпођама.

Ту су се Њ. В. Хилми-паша и чланови изасланства најсрдачније опростили са Њ. Кр. В. Књазом Нашљедником и осталим члановима Књажевске породице, а сјутра дан из јутра опростио се Њ. В. Хилми-паша и са Њ. Кр. В. Књазом Госпдаром и отпутовао је са изасланством у пратњи Њ. В. Књаза Петра, посланика Њ. Пр. Садредин-беја, чланова отоманске легације и аташираних особа на Ријеку, одакле је изасланство продужило за Скадар.

С Ријеке је Њ. В. Хилми-паша упутио Њ. Кр. В. Књазу Господару ову депешу:

Son Altesse Royale Prince Nicolas

Cettigné

Avant de quitter le sol béni de Votre Altesse Royale, je m'empresse de présenter une fois encore ma profonde gratitude de Son bienveillant accueil, et je prie Votre Altesse Royale de soumettre mes hommages les plus respectueux a Son Altesse Royale la Princesse.

H. Hilmi.

Њ. Кр. В. Књазу Господару

Цетиње

Прије него оставим благословено земљиште Вашег Краљевског Височанства, хитам да Вам још једном поднесем моју најдубљу благодарност на срдачном дочеку, и молим Ваше Краљевско Височанство, да изволите поднијети моје најоданије поклоне Њеном Краљ. Височанству Књагињи.

Х. Хилми.

— У четвртак 5. о. мј., прослављена је осамдесетогодишњица од дана рођења Његовог Величанства Цара и Краља Франца Јосифа I. у овд. аустро-угарском посланству на свечан начин. У капели посланства одслужено је благодарење за срећу и дуг живот Његовог Величанства, коме су присуствовали: у име Њ. Кр. В. Књаза Нашљедника ађутант г кап. Б. Врбица, а у име Књажевске Владе предсједник Министарског Савјета г. Д-р Л. Томановић с начелником Министарства Ин. Дјела г. С. Рамадановићем. На благодарењу су били и чланови дипломатског кора. По благодарењу примао је отправник послова г. консуо пл. Јуристовски честитања од присутних у салону посланства, а на честитање је дошао и Њ. Кр. В. Књаз Господар у пратњи генерал-ађутанта г. бриг. М. Мартиновића. За све вријеме честитања свирала је пред посланством војна музика, а у вече је здање посланства било освијетљено.

— Њ. Кр. В. Велики Војвода Фридрих, Нашљедник од Мекленбург-Стрелица, отпутовао је у прошлу сриједу с Цетиња, испраћен од. Њ. Њ. Кр. Кр. В. В. Књаза Господара и Књагиње Милене као и од осталијех чланова Књажевске Породице на онако исто свечан начин, као што је био и дочекан. До границе пратио га је Њ. В. Књаз Мирко са ађутантом Њ. Кр. В. Књаза Нашљедника г. кап. Б. Врбицом.

— Њ. Кр. В. Књаз Нашљедник са кр. бугарским отправником послова г. Др. Н. Колушевом и пратњом, у којој се налазе: г. г. бриг. Блажо Бошковић, консуо Душан Греговић, кап. Петар Мартиновић и кап. Ристо Љумовић, отпутовао је јуче на Тополицу у сусрет Њ. Величанству бугарском Краљу Фердинанду, који са Њ. Кр. В. Престолонашљедником Књазом Борисом и великом пратњом данас долази под Бар.

— Њ. Кр. В. Књаз Господар примио је данас у нарочитој аудијенцији овд. дипломатског агента Краљевине Грчке г. Евгенијадиса, који је Њ. Кр. В. Господару поводом Његовог јубилеја предао својеручно писмо Њ. В. Краља Ђорђа од Грчке.

— Почасни винцеконсуо Краљевине Белгије г. В. Вулетић предао је Министру иностраних дјела г. д-ру Л. Томановићу својеручно писмо Њ. В. Краља Алберта од Белгије, којим честита Њ. Кр. В. Књазу Господару Његов јубилеј.

Стогодишњица Кавура.

Италијански народ прославио је овијех дана у Торину и читавој Италији стогодишњицу од дана рођења Камила Кавура, једнога од највећих својих синова и најзнаменитијег творца уједињене и слободне Италије. Име Кавурово познато је цијеломе свијету; Гарибалди и Кавур то су два имена једнаке вриједности. Док је Гарибалди радио својом легијом „хиљаде“ пушком и мачем, дотле је Кавур својим мудрим држањем крчио пут ослобођењу свога народа од туђинског јарма и коначном његовом уједињењу. Он се појавио на позорници баш у оном тренутку, када је цијела ствар на ослобођењу, коју су Виктор Емануел са Мацинијем и Гарибалдијем из Пијемонта покренули, изгледала послије рата од 1848. године, да је пропала. Његови и јасни и одређени погледи о европској ситуацији и силна енергија створили су од Италије ово, што је она данас а њему овјековјечила име не само у његовој отаџбини, него у свима малим неослобођеним и неуједињеним народима.

Чим је постао министар, одмах је настао да за пријатеље своје придобије Наполеона III. и Енглеску, у чему је и успио. Но у колико је тражио пријатеље и пријатељство, у толико је више радио, да унутра своју државу уреди и оспособи за један тако велики посао. Његов је рад представљао енергију, стрпљење и истрајност. Његова је заслуга и његово дјело ослобођење и уједињење Италије, те с тога италијански народ с искреном и дубоком захвалношћу сјећа се имена свога највећега грађанина.

У Торину, мјесто Кавурова рођења, држао је министар Луцати говор у славу његову, у којем је изнио рад и заслуге генијалног државника на пољу политичком и економском.

„У Кавуру — рекао је Луцати — гледа свијет дивно дјело стварајуће природе; његова величина расте с временом. Према њему падају сви велики државници прошлога вијека на обичне људе. Поред њега стоји само њемачки див — Бизмарк. Још је књига, која ће потпуно изнијети заслуге ова два прометејска човјека, само скромна жеља. Али питање је, да ли историчар Трајчке има право, кад Бизмарка истиче изнад Кавура, и да ли је Бизмарк имао тежу задаћу од овог Пијемонтеза, који је своју отаџбину из ничега створио, докле његов пруски савременик имао је за собом јаку краљевину и за рат спремну војску. Нема право Трајчке, кад тврди, да је Кавур за своју славу умро у право доба. — Било би боље да је Кавур доживио, да краља отпрати у Рим. Муке и патње његовог у својој унутрашњости недовршеног дјела савладала би његова опрезност и снага и многа патња, која још данас траже своје ријешење, давно би већ ишчезла“.

* * *

Кавур се родио у Торину 28. јула 1810. године, и као младић посвети се разноврсним студијама: природним, математским, економским и финансиским. Честим путовањима у Француску и Енглеску знатно је проширио хоризонт својем искуству и знању. Тако се спремао за своју тешку улогу, коју му је ваљало одиграти на страх и трепет напријатеља Италије, а на опште дивљење просвјећеног свијета.

Када се оно 1848. године наоблачише небеса, из којих почеше сијевати муње слободе, кушну младоме Камилу Кавуру час озбиљнога рада, који га послије непуних тринаест година доведе жељеноме циљу уједињења драгога му италијанскога народа под један скиптар, у једну краљевину.

Идеја ослобођења била је Италијанима одавно у крви. Повољан преокрет у свјетској ситуацији добро им дође. Најповољнији преокрет изазива спретност Камила Кавура када му као министру пође за руком, да Наполеона III. придобије за савез против Аустрије. Године 1852. по-

ста Кавур шеф сардинске владе, када приволи француског Императора за рат против Аустрије.

За Аустрију је био овај савез кобан, јер удружени Италијани и Французи побиједише аустријску војску у љутим биткама на Солферину, Монтебелу и Мађенти.

По кратком одмору предузме Кавур вођство кабинета 1860. године. У то стиже Гарибалди на Сицилију. Цијела Италија била је надахнута једном мишљу: стварањем велике, уједињене Италије. Према изјашњењу самога народа, изгубише престоле владари Модене, Парме и Тоскане, док не дође ред и на Неапољ. По поразу омраженога Франца II, краља „обију Сицилија", освојише Пијемонтези Неапољ, у који 1860. године 7. августа (по н. кал.) уђе Виктор Емануел.

Велико дјело уједињења било је скоро готово. Витешкога краља Виктора Емануела прогласи први италијански парламенат 6. јуна 1861. године у Торину за првога „краља Италије". Тако Кавур постиже послије дугога хрвања циљ, којем је тежила италијанска нација неколико столећа.

Не би за дуго, а негда челично Кавурово здравље попусти. По краткоме боловању растаде се Кавур 6. јуна године 1861. са својом великом душом.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Политове бесједе. Ове бесједе уваженог борца за народна права др. Мих. Полита-Десанчића почеле су излазити још године 1883. Те бесједе пропраћене су повјесничким цртама из српске политичке борбе, тако да читаоци добијају потпуну слику свагдањег тадањега политичкога живота Срба у Војводини. *Прва* књига Политових бесједа обухваћа доба од године 1861.—1883. Та књига је данас врло ријетка и не може се више добити у књижарницама. *Друга* књига Политових бесједа са повјесничким цртама изашла је године 1899. и обухвата доба од године 1883.—1898.

За који дан изаћи ће из штампе и *трећи дио* Политових бесједа. Тај трећи дио раздијељен је у *двије књиге*, јер би велики материјал за једну књигу био сувише замашан те цијену књизи поскупио. Овај трећи дио је тако опширан с тога, што је др. Полит, како је био изабран у Великој Кикинди за посланика на угарски сабор, те као посланик народносне странке и члан саборскога народноснога клуба имао много прилике, да сваком даном приликом држи своје говоре и ставља разне интерпелације.

Прва књига трећега дијела Политових бесједа садржава доба од године 1898.—1908. А друга књига садржаваће раздобље од године 1908. све до године 1910., кад је др. Полит престао бити посланик на угарском сабору.

Прва књига трећег дијела, што ће ових дана изићи из штампе, износи 21 и по штампани табак велике осмине на врло финој бијелој хартији У странама износи књига 344 стране, цијена тој књизи је 4 круне. Књига се шаље само уз готов новац. Књижарама се књига шаље у комисију уз уобичајени књижарски рабат.

Пошто је књига штампана у сарамјерно ограничену броју примјерака, то би ваљало похитати набавкама. Наруџбине са новцем шаљу се на штампарију дион. друштва „Браника" у Новом Саду.

У колико би из продаје ове књиге заостао какав знаменитији сувишак, употријебио би се за *друго издање* првога дијела Политових бесједа.

Друга књига трећега дијела Политових бесједа изаћи ће на јесен.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Народна Скупштина. Јуче се Народна Скупштина састала у ванредни сазив. На окупу је било 70 народних посланика, који су прије почетка свога рада, а на позив Министра Унутрашњих Дјела, пошли најприје у манастирску цркву, гдје је извршено призивање св. Духа. По повратку из цркве посланици су дошли у сједницу, коју је отворио предсједник верификационог одбора г. Јанко Милић и позвао посланике, да изаберу скупштинско часништво. За предсједника Народне Скупштине изабран је г. Марко Ђукановић, за потпредсједника г. Мило Дожић, а за секретаре г. г. Сава Драговић и Душан Петровић. Сједница је за тим закључена.

Нове униформе. На Преображење добили су наши официри нове униформе, које потпуно одговарају руском кроју, а боје су маслинасте и једнаке са цијелом новом преобуком, коју је добила и сва наша војска. Ту нову униформу обукли су прекјуче први пут и Н. Кр. В. Књаз Господар, Н. Кр. В. Књаз Нашљедник и Њихова Височанства Књаз Мирко и Књаз Петар. Сви официри, који су били преобучени у нове униформе, искупили су се пред Двором Н. Кр. В. Књаза Нашљедника, гдје су га сачекали и упутили се одатле заједно са Н. Н. В. В. Књазом Мирком и Књазом Петром, министром војним г. бриг. М. Мартиновићем и царско-руским војним агентом г. пук. Потаповом, да поздраве Н. Кр. В. Књаза Господара.

Господар је честитао официрима нову преобуку и охрабрио их да издрже у вршењу свога позива, па је обраћајући се г. пук. Потапову, поздравио Н. И. В. руског Цара и Русију. Бурно клицање пропратило је ријечи Господареве, на што је г. пук. Потапов одушевљеним ријечима поздравио Господара, што је опет изазвало бурно и одушевљено клицање. Господа официри почашћени су иза тога шампањцем. Н. Кр. В. Књаз Господар подијелио је за тим нове јубиларне медаље Н. Кр. В. Књазу Нашљеднику, Н. Н. В. В. Књазу Мирку и Књазу Петру, као и свима присутним официрима.

Дописници. Од ономадне су дошли на Цетиње: г. Т. А. Духовецки, дописник „Петроградског Телегр. Агенства", проф. Грчић са госпођом, дописник новосадског „Браника", дописник римске „Агенције Стефани", и дописници римских листова „Ђорнале ди Италија", „Трибуна", „Коријере ди Италија", и „Пополо Романо" и Миланских листова „Ил Секоло" и „Коријере дела Сера".

Поклон. Г. Д-р Дарослав Хусник из Прага, приликом јубилеја Његовог Краљевског Височанства Књаза Господара, подарио је Министарству Унутрашњих Дјела по 300 примјерака слика Господаревих и Књегиње Милене, да би се раздијелиле школама и државним надлештвима. Овај дар чешког индустријалца Министарство Унутрашњих Дјела примило је с највећом захвалношћу и одмах раздало. — Израда је веома лијепа и солидна, и то г. Д-ру Хуснику може на част служити.

Прославни Одбор. Капетанија Бањанска на својој сједници, одржатој 18. јула т. год., изабрала је одбор за прославу педесетогодишњице владања Н. Кр. В. Књаза Господара, у који су ушли: предсједник Марко Бањовић, потпредсједник Јевто Перовић, и благајник Петар Пејовић. Ови су за општинске пододборнике изабрали:

За варошицу *Велимље*: Марка Пејовића, Николу Кастратовића, Николу Пејовића, Владислава Михајловића, Алексу Шакоту, Стојана Килибарду, Тома Мићовића, Максима Перовића, Ђура Томашевића, Баја Николића, Ђока Папића, Стевана Миљанића, Благоја Миљанића, Крста Миљанића, Николу Килибарду, Јована Перовића и Јована Зупца.

За општину *Миљанићску:* Алексу Огњеновића. Ђока Миловића, Петра Елезовића, Шула Миљанића, Јована Радојевића, Благоја Миљанића, Новицу Радовића и Спасоја Миљанића.

За општину *Мацаварску*: Васа Мирковића, Лазара Мирковића, Пула Мирковића, Антуна Перовића, Обрена Перовића, Марка Перовића, Риста Комненовића, Васа Матовића и Кика Мићовића.

За општину *Туђањску:* Пула Килибарду, Новицу Ераковића, Ђока Ераковића, Машана Сарића, Митра Килибарду, Јована Ераковића, Николу Ераковића и Сава Спасојевића:

За општину *Кленачку;* Перка Бањовића, Коста Томашевића, Ђока Ђурковића, Баја Орбовића, Стевана Зечевића, Анта Лучића, Ђорђију Бањовића, Јока Томашевића, Луку Глиговића и Гаврила Антовића.

За општину *Доњебањску:* Мата Ковача, Станишу Пејовића, Јована Кнежевића, Луку Драганића, Луку Поповића, Николу Мркаића, Јакова Пејовића, Максима Васиљевића, Тома Мишковића и Мирка Кнежевића.

За општину *Копривачку:* Митра Копривицу, Рама Копривицу, Саву Копривицу, Ђока Копривицу, Шпира Копривицу, Новицу Копривицу, Панта Копривицу, Марка Копривицу, Новицу Копривицу, и Јована Копривицу.

Наш тамбурашки оркестар. Тамбурашки збор овд. Радничкога Друштва толико се препоручио својим радом, да су у више прилика ради оркестрирања позивати били у Двор Н. Кр. В. Књаза Престолонашљедника, који их је, послије оркестровања приликом доласка нарочитог турског изасланства обилато благоизволио наградити са *перп. 150.* Позивати су били ове седмице за исту сврху и у овд. турску легацију и у њемачку легацију, и у првој им је труд награђен са *перп. 80,* а у другој са *50 перпера.*

Оркестар се за јубиларне свечаности добро приредио, што се види и из његова штампаног *програма за мјесец август 1910.*, који, осим мноштва српских народних кола и игара, садржи и 33 чисто умјетничка комада, те оркестар и заслужује сваку похвалу и пажњу.

Упис у чланство. У чланство Радничкога Друштва, по новим правилима, с обновом чланарине приступили су г. г. Јован Хајдуковић, Нико Иванишевић, Ристо Ј. Андрић, Петар Дрецун, Саво Милуновић, Блажо Батричевић и Михаило Николић, са по 6 перпера чланарине за год. 1910., као пређашњи чланови, а од нових чланова г. Лазар Бркић, са 6 перп. чланарине и 2 перп. уписнине.

Упис врши друштвени благајник г. Ристо Ј. Андрић, златар овд.

ТЕЛЕГРАМИ

Биоград, 2. августа. Овамо је приспјела овјеровљена вијест, да су македонски Бугари убили познатог српског војводу и бившег четовођу Глигора Соколовића на путу из Прилипа у његово село. Ова је вијест у овдашњим круговима изазвала велико огорчење против Бугара. Листови биједе бугарски комитет, да је наредио ово уморство.

Маријенбад, 2. августа. Велики везир Хаки-паша стигао је овамо, а на жељезничкој станици поздравио га је заступник грофа Ерендала.

Брисел, 2. августа. Синоћ у 9 сати букнуо је пожар у белгијском одјељењу свјетске изложбе, наводно од електрике. Пожар се брзо распростро и потпуно уништио белгијско и инглеско одјељење, а француско скоро са свијем. Италијански дио је дјелимице оштећен. Ватра је захватила и одјељења са међународним галеријама слика, и то Аустро-Угарске, Русије, Данске, Норвешке, Јапана, Америке, Турске и Швајцарске, али су врло мало оштећене. Ватра је пријешла на оближњу Avenue des Nations, гдје је преко 40 кућа изгорјело. Пожар је тек у 3 сата пред зору ограничен. Од пожарника је 20—30 озлијеђено.

Брисел, 2. августа. Од пожара нијесу оштећена изложбена одјелења Њемачке, Холандије, Монака, Шпаније, Канаде, Бразилије, Данске, Русије, Швајцарске, Аустро-Угарске, Аргентиније, Луксембурга, Турске, Персије, Јапана, Кине и Сједињених Држава. Међународна дворана макина такођер није оштећена. Аркив инглеског одјелења спашен је. Није исправно, да је једна страна од Avenue des Nations потпуно изгорјела. Павиљон града Париза изгорио је. Француски павиљон веома је оштећен. Одјелење за храну пропало је.

Брисел, 3. августа. Дирекција међународне свјетске изложбе илдала је коминике, да је од пожара уништен један дио белгијског и инглеског одјелења, као и група за разну храну у француском одјељењу. Остала одјелења ижложбе су неоштећена. Прихваћене су мјере, да публика може и даље походити изложбу.

Маријенбад, 3. августа. Министар гроф Ерентал дао је јучер у почаст великом везиру Хаки-паши доручак. Прије подне су обадва државника $1^1/_2$ сати конферисали.

Солун, 3. августа. Чује се, да су Бугари навалили на конак у Штипљу и пресјекли државни телеграф. По другој вијести запалили су Бугари конак у Штипљу.

Праг, 4. августа. Д-р Влатислав Черни, предсједник Словенског Клуба, полази ових дана на Цетиње, да Књазу Николи преда кип чешког војсковође Жишке као дар клуба.

Канеја, 4. августа. Консули заштитних сила изјавише усмено критској влади, нека критски кандидати за грчку Народну Скупштину поруче својим бирачима, да се они не примају кандидације због тога, да спријече тешке заплете.

Лондон, 5. августа. „Дели Телеграф" доносећи уводни чланак о проглашењу Црне Горе за Краљевину вели, да ова земље са историјског гледишта заиста заслужује да се подигне на Краљевину, јер њена дјела вазда су била баш краљевска. Име Књаза Николе обиљежава велику историјску традицију, и од књажевских породица није мање достојан да буде Краљ, неголи други владари на Балкану.

Букурешт, 5. августа. Бугарска краљица стигла је у Синају.

Беч, 6. августа. Осамдесетогодишњица цара Франца Јосифа прослављена је овде и по свој Аустрији, Угарској и Босни најсвечаније.

„Фремденблат" саопштава, да ће према обичају, који постоји већ од више година, т. ј. да се сваки нови министар спољних послова у државама тројног савеза представља владарима држава савезница, италијански министар Сан Ђулијано доћи у Ишл 19. о. мј., и да ће ту бити примљен од цара Франца Јосифа у аудијенцију.

Беч, 6. августа. Лист „Фатерланд„ говориће о краљевини Црној Гори узноси врлине Књаза Николе и као човјека и као владаоца, који је имао неоцјењивих заслуга за Црну Гору као владар, дипломат и ратник и подигао је је до великог уважења према споља, а унутра је преобразио са реформама по свима гранама државне управе.

Лондон, 6. авг. „Морнин пост" доноси дуг чланак о Црној Гори, у којем каже, да Инглези имају особитог разлога, да се живо интересирају за будућност ове југачке и романтичне државе. Чланак помиње, како је инглеска флота два пут ступила у акцију за ствар Црне Горе, а то је било у г. 1813. и у год. 1880.

Петроград, 7. авг. По званичним извјештајима, број обољених од колере у цијелој Русији од појаве болести, износио је ове године 112985, од којих је болести подлегло 50277 особа.

Солун, 7. августа. Бугари, који су се повукли у планине, извијештени су, да ће се закон о четама примијенити на њихове породице и да ће оне бити прогнате у Азију, ако се у току 15 дана не врате својим кућама и не положе оружје.

Званични огласи

СТЈЕЧАЈ

Кн. Министарству Просвјете и Црквенијех Послова потребно је за идућу школску годину осам новијех наставника:

За Велику Државну Гимназију на Цетињу потребна су четири наставника и то:

Два за срп. језик и класичну филологију;

Један за математику и физику; и

Један за историју и географију.

За подгоричку Гимназију потребна су два наставника и то:

Један за српски и њемачки језик и један за историју и географију.

За Богословско учитељску школу на Цетињу потребна су два наставника и то:

Један за богословске предмете и црквено пјевање и

Један за педагогику и философију.

Кандидати који се желе јавити на овај стјечај, дужни су Министарству подијети пријаве и документа о својој спреми најдаље до 5. августа т. г. Уз пријаву дужни су означити, колико траже годишње плате. Од кандидата се тражи да су свршили најмање дипломски испит, а они који су положили проф. испит и већ служили као наставници имаће првијенство над осталима.

П. Бр. 1207. Из Канцеларије Министарства Просвјете и Црквених Послова. 8. маја 1910. године. на Цетињу. 10,10

ПОЗИВ

Којим се позива Наста кћер Новака Лабана из Полимља, која је прије 3 (три) године отишла у Турску, да у року од 2 (два) мјесеца, рачунајући од првог увршћења овог позива у „Гласу Црногорца", лично престане овој Конзисторији, ради коначног рјешења бракоразводног спора са њеним мужом Илијом Гојковићем из Велике.

Не пријавили се речена Наста у одређено јој овим позивом вријеме, ради реда поставиће јој се бранитељ, који ће је у овом спору заступати, те ће се и у њеном одсуству коначно рјешење донијети.

Број 976. А. 1910—793—24. Из Конзисторије Никшићске, 27. јула 1910. год. Никшић. 2,3

Извод имовине и дуговања Општине вароши Цетиња. Стање на дан 31. децембра 1909. године

ГОДИНЕ 1909. / НАЗИВ ОПШТИНЕ	Вриједност општинске имовине					Дуговање Општине						ПРИМЈЕДБА
	Непокретна имовина	Покретна имовина	Готовина	На дугу	СВЕГА	Новчаним заводима	Државе	Приватним лицима	СВЕГА	Вриједност чисте имовине по одбитку дугова	Годишња помоћ ако су Општина има од државе	
	П	Е	Р	П	Е	Р	А					
ОПШТИНА ЦЕТИЊСКА	136.300—	5.000—	81·81	38.117·39	179.499·20	—	—	72.853·19	72.853·19	106.646·01	15.000—	У овом изводу није ушла вриједност кућа цетињске сиротиње (3 куће) које су истој од појединих завјештане. Вриједе око 40 000 перпера.
Свега	136.300—	5.000—	81·81	38·117·39	179.499·20	—	—	72.853·19	72.853·19	106.646·01	15.000—	

Број 6249. Из Канцеларије Статистичког Одсјека Књ. Министарства Унутрашњих Дјела. 23. јула 1910. год. Цетиње.

Школска објава

У почетку наредне 1910/11 школске године отвара се уписивање у I. II. и III. разреду *Богословско-Учитељске Школе* на Цетињу, које ће се извршити 1. 2. и 3. септембра.

Послије одређеног времена неће се ниједан ученик примити, ако не поднесе љекарско увјерење да је био болестан, или ако за упис не добије одобрење од Министарства Просвјете.

Они ученици, ове школе, који имају да држе накнадне и поновне испите, полагаће их 4. и 5. септембра.

У I. разред ове школе примаће се *само* они ученици, који су свршили најмање четири разреда гимназије и добили за четврти разред исте уз најмање *врло добро* владање, свједочанство *првога реда*, које не смије бити старије од године дана послије пошљедњег школовања.

При уписивању почетници су дужни лично поднијети: *кштеницу, школско свједочанство и љекарско увјерење о своме здрављу*, а такође сваки је ученик дужан *тачно* испунити *пријавни лист* и положити 5 перпера уписнине, ако није државни стипендиста.

Приватисте се не примају.

Број 280. Из Канцеларије Ректората Богословско-Учитељске Школе, 7. августа 1910 год. на Цетињу. 1,2

ПОЗИВ

Којим се позива Мара кћер Саве Обренова Луковца из Горње Мораче, која је прије (2) двије године отишла у Турску, да у року од (2) два мјесеца, рачунајући од првог увртења овог позива у „Гласу Црногорца", лично престане овој Консисторији, ради коначног ријешења бракоразводног спора са њеним мужем Радисавом Шћепановићем из Роваца.

Не пријави ли се речена Мара у одређеном јој овим позивом вријеме, ради реда поставиће јој се бранитељ, који ће је у овом спору заступати, те ће се и у њеном осуству коначно ријешење донијети.

Број 977. А. 1906—1. Из Консисторије Никшићске, 27. јула 1910. год. Никшић. 1,3

ПОЗИВ

Овијем се позива војник Мало Колин Јунковић из баталиона Селачко-Шестанског Црмничко-Приморске бригаде, који се налази у иностранство, да се има пријавити војним властима најдоцније до 1. октобра ове године.

У противном случају над истим ће се изрећи пресуда и без његовог присуства

К броју 3052. Из канцеларије Министарства Војног, 21. јула 1910. г. Цетиње. 3,3

СУДСКИ ПОЗИВ

Гојко Миљанов Прелевић, из Убала, убица Петра Н. Белевића, из Доњана, који је 29. марта о. г. побјегао из истражног затвора, — позива се да на дан 12. октобра о. г. у 8 сати прије подне предстане у овај суд ради главног претреса по истом дјелу, с напоменом, да ће се претрес одржати и пресуда изрећи и без његова присуства према наређењу § 294. закона о судском поступ. у кривичним дјелима.

Број 435. V—1909—149.
Подгорица, 30. јула 1910. год.

Књ. Обласни Суд
за предсједника судија
С. Радуловић.

3,3

Службени огласи

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Ђура Перова Сјепчевића из Подгори извршиће се 28. новембра 1910. године; виђи оглас у 28. броју „Гласа Црногорца" 1910. године, број 577—259—1908.

Број 707—259—1908.

Брчели, 2. августа 1910. год.

Горњо-црмнички Капетански Суд,
кап. Милош Вукмановић.

р.43 бр.522 1,1

Приватни огласи

НА ЗНАЊЕ

ЈУБИЛАРНЕ СВЕЧАНОСТИ НА ЦЕТИЊУ

1) приликом јубиларне свечаности на Цетињу, дана 25. 27. 28. 29. 30. 31. августа и 1. септембра по новом календару т. ј. по старом 13. 14. 15. 16. 17. и 18., давати ће се свим путницима за Ријеку попуст од 50% од обичне цијене биљета;

2) тај попуст је највећи, који се може одобрити и с тога за речену периоду укида се онај од 30%;

3) будући попуст се даје за ту сврху, да се олакша судјеловање путника на јубиларној свечаности, тај од 50% не смије се примијенити на цијену другог путовања тих дана;

4) да не би настале какве злоупотребе, наређује се, да у реченим данима Барска и Вирска станица и агенција на Плавници и на Ријеци, продавају биљете са попустом за цијело путовање до Ријеке. За ту сврху станице и агенције биће снабдјевене нарочитим билетима;

5) за повратак оних, који ће судјеловати на јубиларној свечаности, мораће аналогно поступити агенат друштва, којему ће бити предани биљети;

6) за пратње издати ће се биљет мод. 23. уз исти попуст и за цијело путовање до Ријеке и обратно;

7) шефови Барске и Вирске станице, да одоле маси путника, предузет ће сходне мјере ради сигурности службе;

8) они морају на вријеме приправити сва путничка кола, а по потреби додати поштанском влаку и двије локомотиве или ставити у саобраћај други влак као помоћни првоме;

9) у овом другом случају шеф станице на Виру постарати ће се, да пароброд за Ријеку чека други влак, да путници могу наставити пут;

10) изузетно, кад би сва путничка кола била заузета, употребити ће се вагони од пртљага, који ће бити снабдјевениса клупама.

11) Ријечка агенција, чим увиди, да је број путника, који иду за Бар, велики, јавит ће телеграфично, шефу станице на Виру, да овај узмогне приправити потребно за састав влака;

12) шефови барске и вирске станице сагласно преко телефона уредити ће састав путничког влака;

13) Будући првих дана свечаности бити ће највећа маса путника у Бару, мораће шеф станице одмах повратити вагоне;

14) За идуће дане барска ће станица аналогно удесити, да евентуално употреби влак бр. 52. до Вира, за набавку празних кола;

15) контрола биљета на жељезници биће вођења од два шефа влака, а на паробродима од капетана уз припомоћ једног морнара. Биљети биће на паробродима и жељезницама одузети и предати на доласку шефовима станица и агентима пловидбе;

15) за употребу нарочитих влакова, на молбу приватних особа, упуства ће се морати затражити код Генералне Управе, која ће одредити начин састава, кретање и таксу тих влакова;

17) сви агенти у служби на жељезницама, паробродима станицама и штацијама мораће обући прописану униформу, која ће им бити дата;

18) особито препоручујем свима агентима, да учтиво и уљудно поступају са путницима, и рачунам на добру вољу и ревност цијелога особља, да служба буде извршена тачно и правилно, тако да и ми допринесемо, да ова величанствена и историчка свечаност испане најбоље.

Бар, 4. августа 1910.

Генерални директор,
Инж. Гулини.

П. п. бр. 530 1,1

Јанко Спасојевић
ПРАВОЗАСТУПНИК — ПОДГОРИЦА
Yanko Spassojévitch
AVOCAT DEPUTÉ—PODGORITZA (Monténégro)
Р. 10. бр.199. 10,10

НА ЗНАЊЕ

Продајем из слободне руке једно и по рало земље и пасиште око истог, које се налази у водоваље код Умаца ко би желио купити за готово или под сигурним јемством нека се пријави потписатом.

Цетиње, 18. маја 1910.

Р.43.бр.357. 4,4 **Станица В. Пипер.**

ЗАХВАЛНОСТ

Стефо Поповић, из Матагужа, приложио је храму светог оца Николаја, парохије Врањско-Матагушке, један полијелеј, кадионицу и два чирака; за душу свог пок. брата Неша, на чему му се овим најсрдачније захваљује. —

Предсједник
црквено-школског одбора,
поп Филип Мајић.

р.40 бр.521 1,1

Јављам свима пријатељима и познаницима да ћу у сриједу 11. овог мјесеца у цркви на гробљу у 10 сати прије подне давати годишњи помен моме непрежаљеном сину

† проф. ЈОВУ КАЛУЂЕРОВИЋУ

и жени

† СТАНИ

Р.-35. бр. 527 1,1 **Марко Калуђеровић.**

Јављам мојим пријатељима и познаницима да ћу у недјељу 8 ов. м. у 10 сати прије подне давати парастос моме брату

† МИЛОВАНУ

и кћери

† СОФИЈИ

Р. 28. бр. 531 1,1 **Петко Пајовић.**

БЛАГОДАРНОСТ

Приликом боловања и смрти нашег милог и доброг родитеља

† Михајила (Малише)

који се 2. ов. мј. пресели у вјечност у 91. години свога живота, сматрамо за свету дужност овим путем најтоплије благодарити чиновништву и грађанству цетињском обојег пола, које га за вријеме боловања похађаше и при спроводу у великом броју испрати до Црне Греде.

Неизмјерна и доживотна хвала проту Крсту Матановићу, који покојника испрати до родног мјеста Цеклина. опоја и сахрани.

Братска хвала г. г. дворском протођакону Ф. Радичевићу и свештеницима: Илији Ђурашковићу, Луки Лопичићу и Станку Вукмировићу, који учествоваше у спроводу и опијелу; тако исто хвала и г. учитељу Луки Пејовићу, који се са њим дирљивим говором опрости.

Хвала браћи Цеклињанима, који покојника сретоше, ожалише и до вјечне куће испратише.

Још једном хвала свијема који нам ма којим путем изјавише саучешће за драгим покојником.

Цетиње, 5. августа 1910.

Ожалошћени синови: **Нико, Стево и Милутин — Татари** са осталом родбином.

р. 150 бр. 524 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Свима нашим сродницима и пријатељима с болом у души јављамо, да је наш непрежаљени отац, односно супруг

† Никола Марков Поповић

— официр народне војске —

испустио своју душу 12. јула у 83. години свога живота, а сахрањен 13. истог, уз прописане му војничке почасти, пред храмом св. Томе у свом племену.

Јављајући ову тужну вијест, неможемо да не одамо своју дубоку благодарност, свима онима, који нам било личним присуством, било ма којим другим путем изјавише своја саучешћа у нашој жалости.

Посебно искрено благодаримо: г. г. војводи попу Илији и сердару Раду Пламенцима; предсједнику великог суда г. Лабуду Гојнићу; г. бригадиру Иву Ђуровићу; г. обласном управитељу командиру Луки Гојнићу; г. командиру Јоку Јовановићу; г. капетану Илији Вујачићу; г. проту Р. Хајдуковићу; г. попу Јовану Гвозденовићу; народ. љекарима: г. г. Тому и Перу Иличковићима; г. г. Илији Роловићу и Марку Шпадијеру; г. г. Тому и Јовану Поповићу — на телеграфским и писменим саучешћима.

Срдачна хвала г. г. командирима Васу Бокану и Марку Ђуровићу; племенском капетану г. Милошу Вукмановићу; г. капетану Саву Вукмановићу; г. г. официрима: Ђурану и Саву Хајдуковићима, Лабуду Јовановићу, Милу Роловићу и Андрији Копитовићу на личном учешћу.

Такође хвала г. г. учитељима: Вујачићу и Гојнићу; као и г. Душану Поповићу, који се с покојником онако дирљивим говором опростио.

Дубока захвалност свештеницима: Николи и Илији Јовановићима; Петру Хајдуковићу и јеромонаху Мак. Ђуришићу, који над покојником опијело извршише и смртне остатке предадоше матери земљи.

Хвала браћи и пријатељима из Бољевића, Глухог-Дола, Сотонића, Буковика, Дупила и Подгори, који у оноликом броју дођоше и онако својски драгог покојника оплакаше.

Вјечита хвала браћи Брчељанима, који покојника за све вријеме болоања полазише, брацки ожалише и сав труд уложише, да свог брата што свечаније до вјечног дома испрате.

Још једном наша искрена благодарност свијема онима, који нам у нашој жалости ма којим путем саучешће изјавише.

Брчеле, 29. јула 1910 год.

Ожалошћена породица: синови: **Перо, Лука и Марко**; супруга **Јана** и остала родбина.

Р. 318. Бр. 523. 1,1

Штампа К. Ц. Државне Штампарије